

„Aprobat”

prin decizia consiliului local nr.1/4 din 28.02.2020

Baciu Anatolie, primar

semnătura, ștampila

Plan strategic

de dezvoltare socială și economică a satului Corlăteni

pentru anii 2020-2024

Cuprins

INTRODUCERE	3
Esența Abordării Bazate pe Drepturile Omului și Egalității de Gen (ABDO și EG).....	3
Profilul comunității.....	5
Investiții capitale.....	5
Servicii Publice Prestate	6
Tendințe demografice	7
Dezvoltarea economică	8
Dezvoltarea socială.....	9
Analiza SWOT a satului Corlăteni	9
Aspirații.....	10
Problemele identificate de grupurile comunitare:.....	10
Direcții strategice:	11
1. Crearea oportunităților de angajare în câmpul muncii și remunerare echitabilă pentru femeile și bărbații din comunitate, cu accent sporit asupra grupurilor sociale defavorizate	11
2. Asigurarea dreptului la un mediu durabil și sănătos prin dezvoltarea ecologică a satului.....	11
3. Asigurarea accesului la bunuri și servicii, infrastructura drumurilor pentru femeile și bărbații din comunitate, cu accent sporit asupra grupurilor sociale defavorizate	12
4. Crearea unui mediu favorabil pentru participarea plenară a comunității în procesul decizional și dezvoltarea umană	13
Monitorizarea și evaluarea.....	14

ÎNTRUDUCERE

O localitate dezvoltată este în primul rând o localitate în care totul este planificat. Dezvoltarea prosperă socio-economică a localității Corlăteni, r. Râșcani are nevoie de un parcurs logic și coerent, un parcurs în care se regăsesc aspirațiile cetățenilor din comunitate și cele ale administrației. Necesitatea unui strategii socio-economice pentru orice comunitate este un imperativ pentru a nu admite o dezvoltare haotică a localității.

Implicarea pe parcursul anilor a localității Corlăteni în activitățile incluse în diferite proiecte de relevanță a oferit posibilitatea de a beneficia de fonduri destinate dezvoltării sociale și economice a satului, precum și de asistență în elaborarea actelor strategice pentru APL, dar și pentru locuitorii satului. Abordarea bazată pe Drepturile Omului și Egalității de Gen (ABDO și EG) a stat la baza activităților fostei strategii de dezvoltare a localității pentru anii 2014 – 2019 și a fost un indicator substanțial al faptului că localitatea noastră a ales calea incluziunii cetățenilor în procesul decizional, iar deciziile luate în cadrul primăriei sunt gândite de cetățeni și executate doar de primărie în fruntea cu primarul localității.

Prezenta strategie nu deviază de la abordarea precedent și reprezintă efortul exprimat al comunității în cadrul a 2 seminare în care au fost sondate prioritățile localității. Documentul urmează a fi supus unor ample dezbateri și audieri în localitate la care sunt invitate să se expună nu doar administrația localității (Primarul și Consiliului Local), dar și celelalte categorii de populației care uneori (nejustificat) sunt scăpate din vedere, sau intenționat ocolite. Ulterior, Strategia va fi propusă spre aprobare Consiliului Local și va constitui foaia de parcurs a localității până în 2024. Planificarea strategică este de 5 ani și va cuprinde mandatul nu doar al actualului primar și Consiliu Local, ceea ce permite ca dezvoltarea localității să nu depindă de factura politică a oamenilor din APL.

Esența Abordării Bazate pe Drepturile Omului și Egalității de Gen (ABDO și EG)

Esența ABDO și EG constă în a pune accentul anume pe drepturilor omului. Omul și drepturile acestuia sunt obiectivul principal și prioritar al agendei de dezvoltare națională și locală. Toate activitățile și acțiunile ale APL urmează a fi ghidate de o întrebare primordială: în ce măsură ceea ce se face (se planifică) ține cont și va avea consecințe pozitive asupra situației drepturilor fundamentale ale oamenilor vizați.

ABDO și EG privește omul nu doar ca pe recipient pasiv al beneficiilor, dar și ca agent activ, participant la procesul de dezvoltare locală. Doar prin participarea sa activă - omul își va putea vocaliza opiniile despre ceea ce el consideră necesar și important. Trebuie să existe mecanisme sigure care să ia în considerare aceste viziuni, și atunci când e oportun, aceste viziuni trebuie să fie prioritare în procesul public decizional. Anume din această perspectivă, ABDO și EG este bazată pe 4 principii: participare, transparență, responsabilizare și nediscriminare.

În esență aceste principii prevăd:

Transparență

- oferirea informațiilor accesibile, adaptate, ușor disponibile, relevante, actualizate pentru toate grupurile comunitare în privința tuturor aspectelor importante și la toate etapele procesului;

Participare

- participă și își exprimă opiniile toate grupurile comunitare, inclusiv cele vulnerabile. Opiniile sunt atent analizate și stau la baza deciziilor luate. Participare nu este egală cu consultare. Consultările publice sunt doar un element de start al unui proces cu adevărat participative;

Responsabilizare

- asigurarea unei raportări permanente a decidenților față de constituenți și beneficiari;

Nediscriminare

- asigurarea egalității nu doar la nivel de prevederi normative, dar și la nivel de impact și efecte. Accesul la servicii și beneficii publice locale trebuie adaptat la nevoile diferitor grupuri comunitare pentru a asigura un impact/efect echitabil și egal.

Tabel: Volumul investițiilor în capitalul în perioada 2017-2019 (mln)

	2017	2018	2019
Investiții în repararea și înlocuirea echipamentelor	41285,0	41285	41285
Investiții în repararea și înlocuirea echipamentelor - în cadrul activității de servicii de servicii și servicii suport	10986,9	10986,9	10986,9
Investiții în repararea și înlocuirea echipamentelor - în cadrul activității de servicii de servicii și servicii suport	94348,5	94348,5	94348,5
Investiții în repararea și înlocuirea echipamentelor - în cadrul activității de servicii de servicii și servicii suport	10986,9	10986,9	10986,9

Profilul comunității

Satul Corlăteni este situat la 7 km distanță de or. Bălți, la 30 km distanță de centrul raional Râșcani și 130 km de mun. Chișinău și are o suprafață de 533 ha, iar a întreg teritoriul de 5863 ha. Satul are o populație de 5546 locuitori. Administrația publică locală dispune de un spațiu propriu pe o suprafață de 300 m pătrați unde activează 15 consilieri, primarul, viceprimarul și un aparat format din 5 funcționari publici, dintre care un singur bărbat (secretarul CL) și 7 persoane personal auxiliar.

Structura veniturilor primăriei Corlăteni pentru a.2020 (mii lei)

Indicator	Corlăteni	
	Suma	%
Venituri total	11748,2	100
Venituri proprii	4024,2	35
Taxe locale	275,7	2
Mijloace speciale	342,0	3
Transferuri	7106,3	60

Satul Corlăteni, ca și majoritatea comunităților de pe teritoriul Republicii Moldova, este dependentă de transferurile de la bugetul de stat. Cu toate că ponderea veniturilor proprii este destul de mare, în comparație cu alte localități, cu forțele proprii APL Corlăteni nu poate realiza și dezvolta servicii publice, deoarece resursele financiare de care dispune sunt prea mici, iar transferurile sunt cu destinație specială. În acest caz, cooperarea intercomunitară este o bună soluție pentru dezvoltarea de servicii publice, în special, pentru localitățile separate. În structura cheltuielilor bugetului local cea mai mare pondere o înregistrează cheltuielile pentru întreținerea învățământul preșcolar: aproximativ 44,5% și instituțiile culturale: aproximativ 10,5 %. Cheltuielile pentru gospodăria de locuințe și serviciilor comunale este de 16,2 % .

Investiții capitale

Investițiile capitale în multe cazuri se efectuează prin proiecte de finanțate cu suportul financiar al fondurilor naționale de investiții și din granturi obținute de la partenerii de dezvoltare. În perioada 2017-2019 investiții capitale realizate de primăria Corlăteni au fost de circa 14,8 mln lei, iar suma de cofinanțare a proiectelor din bugetul local a fost de circa 7,2 mln lei. Volumul investițiilor capitale și proiectele de investiții pentru perioada 2017-2019 se prezintă în tabelul de mai jos.

Tabel: Volumul investițiilor capitale în perioada 2017-2019 (lei)

Denumirea lucrărilor	Valoarea totală	Inclusiv, din bugetul local			
		2017	2018	2019	Total
Lucrări de reparație a bucătăriei grădiniței "Ursuleț"	411265,0	411265	-	-	411265
Construcția stației de epurare și reconstrucția (extinderea) sistemelor de canalizare și aprovizionare cu apă potabilă a s.Corlăteni (FEN)	727916,0	-	-	-	-
Reparația acoperișului Casei de Cultură (FEE)	954984,0	-	-	-	-
Lucrări de reparație capitală a încăperilor Primăriei	549785	314246	147154	88385	549785

Denumirea lucrărilor	Valoarea totală	Inclusiv, din bugetul local			
		2017	2018	2019	Total
Lucrări de reparație a grădiniței "Hulubaș"	735734	22500	615432	97802	735734
Reparația capitală (beton asfaltic) a str.31 August 1989	4650000 (bugetul de stat)	-	-	-	-
Reparația capitală (beton vibrocilindrat) a str.Centrală și V.Dumbrăveanu	2168333	-	2168333	-	2168333
Lucrări de proiectare și reparații a drumurilor locale	1173494	518494	-	655000	1173494
Reparația capitală (beton asfaltic) a str.Tineretului	1300000 (bugetul de stat)	-	-	-	-
Lucrări de reparație a încăperilor Casei de Cultură	206604	-	206604	-	206604
Reparația monumentului consătenilor căzuți în lupte	55413	-	55413	-	55413
Lucrări de pavare a trotuarelor	858073	-	-	858073	858073
Lucrări de construcții electrice la iluminatul stradal	390916	68347	91714	230855	390916
Lucrări de amenajare a teritoriului	515952	95500	95700	324752	515952
Montarea sistemului video de supraveghere	92554	-	-	92554	92554
Total investiții capitale în 2017-2019	14791023	1430352	3380350	2347421	7158123

Servicii Publice Prestate

Aprovizionarea cu apă.

Satul Corlăteni dispune de un sistem de alimentare cu apă separat, care este renovat și în linii generale acoperă necesitățile localității. Circa 80% din gospodăriile locuibile din Corlăteni (1320 gospodării) beneficiază de acest serviciu. Serviciul de alimentare cu apă este gestionat de către Întreprinderea Municipală „Corlăteni-Servcom”, al cărei fondator este consiliul local. Întreprinderea Municipală este dotată cu sediu separat, utilaj și instrumentariu corespunzător, autocamionetă.

Serviciul de Canalizare.

În s.Corlăteni există un sistem de canalizare, moștenit din sistemul sovietic, și care la moment se află într-o stare avariata. În 2020 se planifică atragerea a 3748882 lei din Fondul Ecologic Național pentru reconstrucția stației de epurare a apelor uzate, proiectarea și reconstrucția rețelelor de canalizare cu conectarea a unor obiective social-culturale și a circa 60 de gospodării la sistemul de canalizare.

Sistem de evacuare a deșeurilor.

Localitatea dispune de un sistem organizat de evacuare a deșeurilor. Serviciul este asigurat prin colectarea individual și transportarea centralizată a deșeurilor solide în cadrul proiectului „Sistem de colectare și transport al deșeurilor menajere pe raza microregiunii interraionale Râșcani – Drochia”. În cadrul proiectului dat, implementat cu suportul Agenției de Dezvoltare Regională Nord s-au procurat: 8000 de pubele; 116 euro-containere; un tractor cu șenile nou; un tractor MTZ-82 nou în complet cu remorcă, lamă frontală de dezăpezire, încărcător din față și matură din spate; două automobile „Iveco” noi pentru transportarea deșeurilor; mobilier nou și calculatoare. La moment serviciul de colectare și transportare a deșeurilor este gestionat de către SRL „Salubricom Expert”, administrat de către consiliul de administrație alcătuit din primarii

celor 7 localități antrenate în cadrul proiectului. Președinte al consiliului de administrație este primarul s.Corlăteni dl Anatolie Baciu.

Serviciile medicale.

Serviciile medicale sunt acordate de Centrul de Sănătate Corlăteni ce asigură cu servicii medicale atât locuitorii satului Corlăteni cât și locuitorii satului învecinat Singureni. Serviciul de urgență este prestat de către serviciul de urgență Bălți.

Zonele de agrement-recreere.

Satul Corlăteni dispune de un parc care a fost parțial reabilitat din resurse proprii, care, însă, nu dispune toată infrastructura necesară și careva facilități.

Gestionarea Spațiilor Verzi.

Nu există un serviciu dezvoltat în acest sens. Se efectuează anumite lucrări periodice în baza planurilor de salubritate și înverzire a localității.

Întreținerea drumurilor și dezăpezirea pe timp de iarnă.

Organizarea acestui serviciu este divizată în dependență de gestiunea drumurilor. La nivel local serviciul lipsește. Drumurile locale aflate în responsabilitatea primăriei sunt deservite prin contractarea de către primărie a serviciilor necesare de la agenții economici locali.

Iluminarea străzilor

Iluminarea stradală este asigurată parțial, fiind iluminate doar câteva străzi principale a localității.

Amenajarea și întreținerea cimitirului.

Cu toate că nu există un serviciu care să asigure lucrări constante, acest serviciu este coordonat de către primărie. În acest sens serviciu dat ar fi bine să fie subcontractat către Î.M. „Corlăteni-Servcom”, cu condiția dispunerii de mijloace tehnice corespunzătoare.

Servicii antiincendiare

Serviciile antiincendiare sunt asigurate prin intermediul Departamentului Situații Excepționale Bălți (Rîșcani).

Activități culturale

Activitățile culturale ale localității sunt coordonate la nivel local de către primăria s.Corlăteni și organizate de către instituțiile responsabile. În Corlăteni aceste activități sunt organizate prin intermediul direcției Casei de Cultură.

Servicii de asistență socială

În localitate sunt asigurate de către serviciile de asistență socială (Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei a consiliului raional Rîșcani) prin intermediul asistentului social comunitar care activează în teritoriu și a doi lucrători sociali.

Tendențe demografice

Analiza evoluțiilor demografice în baza datelor din s.Corlăteni arată o tendință generală de reducere a populației și de creștere a numărului emigranților. Tendința demografică generală este una de descreștere. Acest fenomen poate fi constatat și pe fonul evoluției demografice a țării.

Dezvoltare economică

Potențialul economic al satului Corlăteni este reprezentat de circa 66 agenți economici din diferite domenii economice unde sunt angajate circa 713 de persoane. Majoritatea absolută a agenților economici sunt cu capital privat. Cel mai important domeniu economic este agricultura unde activează 20 agenți economici, dintre care câteva întreprinderi mari și mijlocii. Un alt domeniu economic important este comerțul reprezentat de 31 de agenți economici cu un personal de 114 persoane. În sfera serviciilor activează 14 agenți economici cu un număr de personal de 143 persoane. Numărul agenților economici pe domenii economice de activitate și a personalului angajat se prezintă în tabelul de mai jos.

Tabel: Numărul agenților economici pe domenii economice de activitate.

Domeniul de activitate	Corlăteni
Agricultură	
~Numărul de agenți economici	20
~Numărul de angajați	447
Comerț	
~Numărul de agenți economici	31
~Numărul de angajați	114
Industrie	
~Numărul de agenți economici	1
~Numărul de angajați	9
Servicii	
~Numărul de agenți economici	14
~Numărul de angajați	143

Analiza SWOT a satului Corlăteni

<p>S - puncte tari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Existența satului identificat în localitate; 2. Prezența terenurilor în condițiile deținute de proprietarii de terenuri; 3. APT în condiții bune; 4. Prezența terenurilor agricole de bună calitate și în număr mare de grâu, porumb și pășuni; 5. Prezența forței de muncă în localitate. 	<p>W - puncte slabe</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prezența terenurilor agricole; 2. Infrastructură deficitară în ceea ce privește drumurile; 3. Resursele umane în condiții de sărăcie; 4. Migrația în străinătate a tinerilor și aforțării nu numai din cauza condițiilor de viață din sat, ci și din cauza condițiilor de viață în țară.
<p>O - oportunități</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Modernizarea echipamentelor agricole în localitate; 2. Accesul la servicii financiare și de asigurări, precum și la alți servicii moderne; 3. Promovarea unor activități economice private în sat și în jur; 4. Accesarea fondurilor de dezvoltare din partea statului român și din partea Uniunii Europene. 	<p>T - amenințări</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tinerii în condiții de sărăcie; 2. Migrația populației; 3. Căderea nivelului de trai; 4. Migrația populației; 5. Accesarea fondurilor de dezvoltare.

Activitățile economice mai principale sunt agricultura, comerțul, servicii. Avantajele pentru activitatea economică în localitate este mobilitatea rutieră crescută (acces direct către traseul M-5) și apropierea de mun.Bălți (7 km). Prezența mun.Bălți reprezintă avantaje, dar și dezavantaje pentru dezvoltarea economică a localității. În primul rând, ar fi optime activitățile de producere avînd în mun. Bălți, dar și în orașele din zonă mulți consumatori, astfel agenții economici producători ar avea de câștigat. În același timp, obună parte a localnicilor lucrează în Bălți beneficiind de transportul public interurban și de un salariu mai mare în defavoarea mediului economic din localitate. În rezultatul analizei efectuate, primăria Corlăteni optează pentru încurajarea investițiilor în producere la nivel local, dar și activități economice de producere a serviciilor la nivel local pentru a nu pierde localnicii.

Oportunitățile de finanțare sunt aceleași ca și în alte sate din partea băncilor comerciale sau împrumuturi de la AEÎ din localitate Dar procentul mare la îndatorare face ca creditarea să nu fie o soluție pentru impulsionearea activităților economice. O soluție ar fi valorificarea remitențelor venite din străinătate, însă acest lucru este posibil numai în rezultatul implementării unei campanii de informare în localitate. Plus, pregătirea și stimularea cunoștințelor și transferului de know how („a ști cum”) la cetățenii cu inițiativă economică din localitate ar duce la animarea vieții economice.

Dezvoltare socială

Situația actuală privind nivelul de dezvoltare a instituțiilor sociale din localitate se prezintă în tabelul de mai jos:

Analiza SWOT a satului Corlăteni

<p>S. - puncte tari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. resursele naturale identificate în localitate; 2. păstrarea tinerilor în localitate datorită apropierii de mun.Bălți; 3. APL locală activă; 4. Prezența traseului rutier de localitate care leagă mun.Bălți de orașele Drochia și Fălești; 5. Prezența forței de muncă în localitate. 	<p>W- puncte slabe</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. pasivitatea localnicilor; 2. infrastructură rutieră locală încă precară; 3. responsabilitate colectivă scăzută; 4. migrația la munci peste hotare ce afectează nu doar copii, ci și localitate întucât o parte din cei plecați s-au stabilit cu traiul în altă parte.
<p>O - Oportunități</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Valorificarea remitențelor venite în localitate; 2. Realizarea parteneriatelor cu donatorii țării, precum și cu alți filantropi străini; 3. Promovarea unor parteneriate publice private la nivel de comunitate; 4. Realizarea înfrățirilor cu localități din Europa, în special din România. 	<p>T - Riscuri</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. relații tensionate cu APL (nivel doi); 2. majorarea prețurilor; 3. cadrul legislativ instabil; 4. migrația populației; 5. calamități naturale.

Aspirații ale locuitorilor satului Corlăteni:

1. Drumuri reparate, trotuare și iluminare stradală;
2. Sat aprovizionat cu apă potabilă și conectarea la sistemul de canalizare;
3. Grădinițe de copii amenajate și dotate (perfecționarea cadrelor didactice)
4. Ameliorarea stării ecologice, lichidarea gunoiștilor spontane, sistem de colectare separată a deșeurilor solide, servicii de evacuare a deșeurilor lichide și apelor uzate;
5. Stadion performant;
6. Condiții adecvate pentru activitatea Casei de cultură ;
7. Instituție medico-sanitară publică eficientă cu Centru de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități;
8. Crearea unui centru de instruire și consultanță a micilor producători agricoli.

Problemele identificate de grupurile comunitare:

Principalele probleme identificate de grupurile comunitare sunt indicate în tabelul de mai jos:

Probleme	Grupul de lucru
Securitatea socială: pensia bătrânilor nu acoperă minimul necesar. În mod special este precară situația bătrânilor singuratici.	Persoanele în etate
Bătrânii solitari nu au acces la servicii minime care le-ar permite o viață decentă sau cel puțin condiții minime pentru a supraviețui.	
Bătrânii ținuiți la pat nu dispun de cărucioare pentru a se putea deplasa și integra în comunitate	
Lipsa oportunităților de socializare și integrare a bătrânilor singuratici (adeseori mulți decedază în singurătate)	
Securitatea socială: alocațiile oferite persoanelor cu dizabilități nu acoperă minimul necesar pentru persoanele cu dizabilități și îngrijitorii acestora.	Persoane cu dizabilități și îngrijitorii acestora
Lipsa oportunităților de orientare profesională și angajare a persoanelor cu dizabilități în câmpul muncii.	
Acces limitat la educație pentru persoanele cu dizabilități în instituții publice și alte localuri publice.	
Lipsa acomodării rezonabile pentru persoanele cu dizabilități.	
Lipsa oportunităților de participare a tinerilor (inclusiv elevilor) în procesul de dezvoltare a comunității.	Tinerii
Lipsa locurilor de muncă / oportunităților de angajare	
Adolescenții dotați nu vor avea condiții adecvate pentru instruire, deoarece începând cu anul 2020 își încetează activitatea Leceul teroretic (dispar clasele liceale).	
Lipsa sistemului de canalizare (comunitatea nu are posibilitatea de reabilita în totalitate sistemul de canalizare și conectarea consumatorilor finali).	Femei, copii

Venituri mici și lipsa oportunităților de angajare în câmpul muncii.	
Existența riscului sporit de accidente din cauza lipsei trotuarelor renovate de-a lungul străzilor principale.	

Au fost identificate și propuse patru direcții strategice orientate pe domenii pecifice de activitate:

Direcții strategice:

1. Crearea oportunităților de angajare în câmpul muncii și remunerare echitabilă pentru femeile și bărbații din comunitate, cu accent sporit asupra grupurilor sociale defavorizate	Anul	Cost	Responsabil
1. Crearea centrului informațional privat agricol	2021	80000	APL, ONG
2. Crearea centrului de turism	2022	15000	APL, ONG
3. Identificare și implementarea tehnologiilor noi în agricultură	2020-2024	500000	agenții economici
4. Crearea unui incubator de afaceri	2021	120000	APL, ag. econom, ONG-uri locale
5. Deschiderea secției de prelucrare și ambalare a producției agricole (uscătorie de fructe, secție conserve)	2021-2022	1100000	Agenții economici
6. Crearea de noi întreprinderi mici și mijlocii de creștere a animalelor și păsărilor	2020-2024	600000	APL, agenții economici
7. Crearea de noi întreprinderi mici și mijlocii în domeniul construcției și amenajărilor	2020-2024	80000	Agenți economici
8. Lucrări de consolidare a terenurilor agricole.	2020-2024	24000	Arendatorii de terenuri
9. Amenajarea și deschiderea unei Piețe agricole.	2021	250000	APL

2. Asigurarea dreptului la un mediu durabil și sănătos prin dezvoltarea ecologică a satului	Anul	Cost	Responsabil
1. Lucrări de lichidare a gunoiștilor spontane și menținerea în ordine a gunoiștilor autorizate.	2020-2024	200000	APL. Agenții economici
2. Lucrări de salubritate și reamenajare a râpilor.	2020-2024	150000	APL, ONG, soc. civilă.
3. Elaborarea și implementarea proiectului de colectare separată a deșeurilor solide.	2022	50000	APL, SRL „Salubricom
4. Elaborarea proiectului de extindere și punerea în funcțiune a sistemului de canalizare	2020-2024	9000000	APL, agenții economici
5. Organizarea instruirii ecologice a populației	2020-2024	25000	APL, ONG
6. Sădirea unor fișii noi pentru împădurirea zonelor supuse alunecărilor	2020-2024	250000	APL, ONG, agenți economici
7. Restabilirea zonei de protecție a râului Răut	2021	8000	APL
8. Modernizarea parcului central (pavaj, iluminare, bănci)	2020-2022	300000	APL, agenți economici
9. Organizarea concursului comunitar: „Cea mai curată și amenajată strada (gospodărie)”	permanent	60000	APL
10. Actualizarea Planului Urbanistic General al localității	2022	380000	APL 11
11. Instalarea Stației de tratare a apei potabile	2021-2022	250000	ÎM

(grădiniță – școală primară).			de dezvoltare
6. Deschiderea unui salon modern de cinema.	2022	17000	APL, direcția Casei de Cultură
7. Amenajarea salilor de duș pe lângă sala sportivă	2021	130000	Adm. liceului
8. Amenajarea și deschiderea salonului „V. Dumbăreanu” în incinta muzeului literar.	2021	270000	APL, direcția Casei de Cultură
9. Lucrări de proiectare și conectare a liceului la sistemul de canalizare	2020-2024	900000	Administrația liceului, ÎM
10. Terminarea lucrărilor de construcție a Centrului de plasament pentru persoane vârstnice și persoane cu dizabilități „Empatie”	2020-2024	7000000	Buget raional, parteneri de dezvoltare
11. Lucrări de reabilitare a iluminării stradale, inclusiv: - str.31 August; - str.Ștefan cel Mare; - str.Basarabia, str.Viilor, str.Bălți; - str.Sf. Arh. Mihail; - str.L.Damian; - str.M.Eminescu, str.I.Creangă, str.A.Donici; -str.M.Dumbăreanu, str.Deșteptării, str.P.Zadnipru, str.Văilor, ș.a.	2020 2020 2021 2021 2022 2023 2024	100000 180000 180000 80000 200000 250000 250000	APL APL APL APL APL APL APL
12. Instalarea sistemelor de producere a energiei regenerabile la edificiile socio-culturale.	2022-2024	1200000	APL,Parteneri de dezvoltare
13. Deschiderea unui salon pentru înregistrări audio-video	2022	150000	APL, Direcția Casei de Cultură
14. Lucrări de proiectare și conectare a Casei de Cultură la apeduct și canalizare	2020-2024	???	APL, Direcția Casei de Cultură
15. Amenajarea salilor de duș pe lângă sala de dans	2024	90000	APL, Direcția Casei de Cultură
16. Construcția anexei (grupa creșă) la grădinița „Hulubaș”	2021	1800000	APL, Parteneri de dezvoltare
17. Termoizolarea pereților exteriori la grădinița „Ursuleț”	2022	920000	APL, Parteneri de dezvoltare

4. Crearea unui mediu favorabil pentru participarea plenară a comunității în procesul decizional și dezvoltarea umană	Anul	Cost	Responsabil
Elaborarea și implementare a programelor de instruire a populației (economică, ecologică, juridică, pedagogică, sanitară, sexuală, antiviolență, antidiscriminare etc.), asigurând informarea și implicarea persoanelor și grupurilor defavorizate din comunitate (bătrâni, tineri șomeri, persoane cu dizabilități, femei)	2020-2024	55000	APL, ONG
2. Instruirea și perfecționarea continuă a cadrelor didactice	2020-2024	50000	Adm. Instit. de învățământ, ONG
3.Dezvoltarea și consolidarea sectorului asociativ și a parteneriatului social	2020-2024	120000	APL, ONG, agenții economici
4. Instruirea conducătorilor întreprinderilor noi create	2020-2024	40000	APL,ONG, 13 ag.economici

5. Facilitarea creării unei asociații obștești în domeniul participării și dezvoltării umane	2021	4000	APL
6. Crearea Centrului "Parlamentul copiilor.	2020-2021	60000	APL, ONG, Direcția liceului
7. Promovarea și dezvoltarea muncii de voluntariat	2020-2024	20000	APL, ONG
8. Organizarea Zilelor Diasporei. Crearea Asociației Băștinașilor.	2020-2024	35 00000	APL, ONG
Gestionarea eficientă a paginii web a APL. organizarea și petrecerea consultărilor publice.	2020-2024	5000	APL

Monitorizarea și evaluarea

Monitorizarea și evaluare strategiei are loc anual prin raportarea la finele anului de către primar la ședința consiliului, precum și în fața adunării generale a cetățenilor (adunări sectoriale a cetățenilor). Raportarea va avea loc în baza a ceea ce s-a reușit a se realiza. În plus, monitorizarea se va face și la diferite etape ale Strategiei prin:

- Monitorizarea activităților de implementare prin intermediul vizitelor la fața locului.
- Colectarea feedback-ului (părerilor) de la factorii interesați și de la beneficiari, prin intermediul sondajelor, interviurilor, focus grupurilor sau întâlnirilor comitetelor de conducere.
- De 2 ori pe an primarul va prezenta comunității rapoarte de realizare.

Monitorizarea separată a realizării planului strategic va fi efectuată de un grup de cetățeni format voluntar și care vor face comentarii la ședința consiliului, când primarul va darea de seama.